

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Agrár-szociálizmus és a földbirtokos osztály.

Az agrár-szociálizmus réme kezd kísértetni az Alföldön.

Nem szabad ezt a most még ugyan nem-valami nagy, de — ha elejét nem vesszük — óriásivá nőhető veszélyt kicsinylenünk.

A földmiveléssel foglalkozó néposztály eddig mindig a nemzet legjózanabb és erkölcsileg legszámvehetőbb eleme volt. Ez magában a dolog természetében rejlik, mert a földmivelés egyúttal a legnemesebb, az egészséget legkevésbé veszélyeztető, a szabad mozgást nemcsak nem korlátozó, de arra éppen kényszerítő foglalkozás, mely edzi a testet, vidítja a szívet s a jóra fogékonytá teszi a szellemet.

Azonfelül a földmiveléssel foglalkozó nép távol a nagyobb városok korrupzív befolyásától, a maga egyszerűségében, józanságában s az anyai emléből magabaszivott istenfélelmében nem tért le eddig az erkölcsösség útjáról, legalább nagyjából nem. Egyes kivételek vannak mindenütt, de a földmivelő népről méltán el lehet mondani, hogy általánosságban a társadalom legjobb, legerkölcösebb, legmegbízhatóbb osztálya.

S hogy e néposztály is itt-ott már az erkölcsi ingovány süppedő talaján áll s magabaszívja a durva szociálizmus mételjét, — és ezzel sem elégedve meg, erőszakosan siet a kommunizmus felé és veszélyezteti a fennálló rendet: ennek nagy okának kell lenni, melyet kutatni, s — ha megtalálja — eltüntetni az állami hatalomnak nemcsak feladata, de szigorú kötelessége is.

Igaz, hogy az Európaszerte divó kormányrendszernek iránya, mely a szabadelvűség czége alatt hadat izen a vallás tekintélyének s örömeit leli benne, ha magát a vallást s annak szabványait is nevétség tárgyává teheti, végelemzésben az egész társadalmat a kommunizmus karjai közé fogja terelni, mert a logika kérelmetlen törvényei szerint nem is lehet ebből más eredményt várni; igaz hogy bár nálunk a szociálizmus jóformán csak bölcsőkorát éli, de tendenciáinak kicsinylése miatt rövid idő múltán igen könnyen hatalommá növekedhetik; de hogy a métel a józan földmivelő munkásközött oly fogékony talajra fog találni, ezt a békési és csanádi agrár-mozgalmak előtt alig sejtette valaki Magyarországon.

Hogy a lázongást a hazátlan szociálizmus emisszáriusai szították, ez nemcsak valószínű, de majdnem bizonyos. Ám, hogy az emisszáriusok a magyar mun-

kásközött fogékony talajra akadtak, ennek oka mindenesetre a munkás és munkaadó közti viszonyban is keresendő.

Hol meglegedés van, ott nem lehet a kedélyeket felizgatni, annál kevésbé lázongást teremteni. Valószínű, hogy a munkaadók oly csekélyre szabták a munkabért, hogy abból a munkásközött még csak nem is tengetheti életét.

Itt azonban az a kérdés merül fel: ha a munkaadók oly csekély munkabért kínálnak a munkásoknak, hogy ezek nem élhetnek meg belőle, mi az oka ennek: a munkaadók tulságos kapzsága-e, vagy gazdasági lehetetlenség?

Ha csak az előbbi ok gyakorolt volna befolyást a munkásközött, hogy lázongjon és sztrájkoljon a munkaadókkal szemben, akkor bizony nem volna miért sajnálni a földbirtokos osztályt, ha termése munkások hiányában elrohadna a földjén.

De mi úgy sejtjük, sőt majdnem bizonyosnak tartjuk, hogy a földbirtokos osztály azért nem emeli, sőt itt-ott még valamikéivel redukálja is a munkabért, mert másképpen tennie abszolút lehetetlenség.

A földbirtok s a földbirtokos osztály ugyanis annyira túl vannak terhelve mindenféle adóval, hogy már-már csak saját ingatlanuk bérletének tekinthetők a sok adózástól.

Az ingatlan a legbiztosabb adóalap, azt sem elrejtteni, sem eltagadni nem lehet s mégis a földbirtok tiszta jövedelmének adó alá eső százaléka minden más forrásból származó jövedelmi adószázaléknál magasabb. És az országgyűlési képviselők, kik közül a nagy többség földbirtokos, fátunszerű rezignációval szavaztak meg mindent, mi a földbirtokos sorsát nehezítette s nehezíti most is.

Ily viszonyok közt könnyen lehet megmagyarázni, miért tartózkodó a földbirtokos osztály a földmivelő munkásközött munkabéremelési követeléseivel szemben. Azért, mert ha e követelésnek enged, a tönk veszélyének teszi ki magát.

Ha úgy áll a dolog, akkor az államnak kötelessége, sőt érdeke az, hogy a földbirtokos osztályt egy igazságosabb adórendszer behozatala által tegye képessé arra, hogy oly munkabért adhasson a földmivelő munkásközött, mely elegendő a megélhetésre.

Nálunk sok millióra mennek oly jövedelmi források, melyek nincsenek megadóztatva, mert e források birtokosai elrejtik, vagy eltagadják nemcsak a jövedelmet, de magát a forrást is.

Pedig de könnyű volna az ily manipulációkat lehetetlenné tenni az által,

ha a be nem vallott jövedelmi forrásoktól az államhatalom megtagadná a jogszolgáltatást. Soha nem sejtett összegek kerülnének elő a jövedelmi adó alapjából, ha például a bíróság nem itélné meg a felperes oly tőke-követeléseit, melyektől jövedelmi adót nem fizetett.

A tőke leggyakrabban kerüli ki a megadóztatást, pedig a tőkék birtokosai legkönnyebben fizethetnék adójukat, mert az ő jövedelmük nem kerül semmi munkájukba, míg a földbirtokos jövedelme mindig problematikus, mert az elemek szeszélyeinek van alávetve.

Ha a tőke igazságosan lesz megadóztatva, akkor a földbirtokra nehezedő terheken is lehetne könnyíteni. Ha pedig a földbirtokos kevésbé volna megterhelve, mint most, akkor inkább tehetne eleget a munkás követeléseinek s megszűnnék az agrár-szociálizmus.

Megjegyzendő, hogy az agrár-szociálizmus terjedésének meggátlására mindent el kellene követni az állami hatalomnak, mert ha az agrár-szociálizmus réme eljön kísértetni, az ily agrár-mozgalmak teljesen koldusbotra juttathatják a máris élet-halál harcot küzdő földbirtokos osztályt.

Hedry Bódog.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése július 7-én.

Tegnap bevégeződött a közigazgatási javaslatfeletti általános vita. Ma kezdődnek a zárbeszéd. A tegnapi vita igen élénk volt. A napirend előtt Schöber Ernő szólalt föl s Pázmándyval szemben védelmébe vette Szalavszkyt. A közigazgatási vita első szónoka Csanády Sándor volt, ki oly erős kifejezéseket használt, hogy az elnök megvonta tőle a szót. Veress József szintén a javaslat ellen beszélt, pártolva Szederkényi határozati javaslatát. Nagy derűtséget keltett Meszlényi Lajos, kinek jó izü ötletei rakétaként sziporkáztak. Szalavszky Gy. személyes kérdésben szólalván föl, Pázmándyval polemizált. Gf. Károlyi Gábor radikális irányu beszédet tartott, sok bátor igazságot mondva ki. Irányi Dániel volt az utolsó szónok, a ki a régi vármegye mellett fölemelte szavát s az ő beszéde az általános vita befejezésének ünnepélyes jellegét kölcsönzött. Irányi Dániel hosszasan polemizált az államosítás védőivel; beszéde végén az uralkodóház és a nemzet közti viszonyról szólott, s beszédének ez a része a páthosznak magaslátára emelkedett. Egész beszédét, mely másfél óráig tartott, az egész képviselőház nagy csöndben s figyelemmel hallgatta végig.

Csanády Sándor: A tárgyalás alatt levő gr. Szapáry Gyula... (Nagy derűtség.) Hát mi a neve önnek miniszterelnök ur, mert önnek akarok foglalkozni? (Nagy derűtség.) A

tárgyalás alatt levő, gr. Szapáry Gyula által beterjesztett törvényjavaslatot minden alpnélkülinek tartja. Csak kinövése e javaslat a nemzetgyilkos közös ügyeknek. Tisza Kálmán . . . (Nagy derűtség a jobboldalon.) Igenis Tisza Kálmán. Százszor is kimondom a nevét. Tetszik?

Ugron Gábor: Már nem éljenezik. Szegény kucseber, elvesztette a kosarát, nem veszik numerusait. (Nagy derűtség.)

Csanády Sándor: Tisza Kálmán ur bukása következtében Szapáry Gyula ur foglalta el a miniszterelnöki széket. Szapáry ur miniszterségéhez nagy reményeket fűzött a nemzet, a nép, mert azt remélte, hogy el fogja törülni az átkos közösügyeket. A nemzet reménye meghiúsult, mert Szapáry csak folytatja az előbbi kormány jogfosztó, jogtörő politikáját. Sőt Szapáry ur még túlhajtott Tisza Kálmán ur nemzetgyilkos politikáján, mert megakart fosztani e nemzetet nyelvétől s most önállóságától is. Ez a minisztertől oly elvetemedettség . . .

Elnök: E kifejezés nem parlamentaris . . .

Csanády Sándor: Az igazat kimondom az Isten színe előtt is . . .

Elnök: Felkértem a képviselő urat, hogy ne feleljen.

Csanády Sándor: Velem sem. (Nagy zaj.)

Elnök: E kifejezésért a képviselő urat rendreutasítom.

Csanády Sándor: Elfogadom a rendreutasítást, de visszautasítom.

Elnök: Elnöki jogaimnál fogva a szónoktól megvonom a szót.

Csanády Sándor (meghajtja magát.) Köszönöm, majd elmondom legalább máskor. (Nagy zaj. Egy hang: »Ki kell zárni!«)

Gróf Károlyi Gábor: Micsoda beszéd ez? A nyitramegyieknek nagyon megnőtt a szarvuk.

Veress József nem fogadja el a törvényjavaslatot. Különösnek tartja, hogy azt a népet, mely képviselőket választ a törvényhozásba, képtelennek mondják tisztviselők, szolgabírók és kisbírók választására. Ő is ismeri a közigazgatás hibáit, utalt azokra a miniszterelnök is, midőn a békésmegyei állapotokról nyilatkozott. De a bajokat inkább a virilizmus és az ellenőrzés hiánya okozzák. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a kormány a békésmegyei állapotok rendezésére egy erélyes

főispánt küldött ki. A kinevezett tisztviselők sem bizonyultak valami kifogástalanoknak és nincs kilátás arra, hogy éppen a közigazgatási tisztviselők képezzenek ez alól kivételt. Nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem pártolja Szederkényi Nándor határozati javaslatát.

Meszlényi Lajos: A szélsőbal büszkén néz vissza a vitára, mert az ő segédesapatait az ezredéves mult s a nemzet képezte, míg a kormány segédesapatai: a harminczkét fokos meleg s a mérsékelt ellenzék mérsékeltlen bizonyos és mérsékeltlen bizonytalan támogatása. De még a kormány segédesapatai is a szélsőbal szolgálták: mert ime a nap kifűtött a kormány pártjából tizenkét embert, s ezek most a szélsőballal együtt mondják, hogy legyen bármily forróság, ez a javaslat mégis sületlen marad. (Nagy derűtség.) Hárman is jelentkeztek, hogy apjai a javaslatnak, az anyja tehát tisztességes semmi esetre sem lehet. (Nagy derűtség.) Bécsből küldték per sub az anyját s a fiából sosem lesz magyar fiu. Beszél a mérsékelt ellenzékéről, melytől ezuttal bucsuzni akar, mert jövőre aligha fogja már a mérsékelt ellenzék padjain látni. Szerinte a mérsékelt ellenzék folyton programot keresett és vesztett. A konzuláris biráskodás letárgyalása után az a bizonyos remete már nem volt se künn, se benn, a házat Fenyvessy Ferencz elvitte magával s Fenyvessy most mint újdonszült gyermek kiáltja a kormány padjairól feléjük a Flóri könyvéből: »Kelep-kelep gyertek, jó falatot nyertek.«

Tagadja, hogy e javaslattal a magyarság erősítését célozná a kormány. Ne beszéljenek a magyarosításról azok, kik gróf Bethlen Gábor ellen azzal korteskednek, hogy a magyar kultur-egylet elnöke, tehát nem szabad megválasztani; ne beszéljenek magyarosításról azok, kik a magyar állameszme érdekében német telegramokat küldenek, s kik elnézik, hogy a fővárosban német színházat építsenek.

A javaslat meg fog bukni, bár nincs obstrukció. — Ő mindig mérsékeltelte a tulzokat s ő volt az, ki a multkor Ugron támadása közben kétszer is meghuzta Ugron kabátját, hogy ne olyan hevesen, mert eszébe jutott a Bem mondása. Ugyanis midőn egy székele le akarta löni Puchner, kinek ügyetlensége könnyűvé tette a Bem dolgát, — Bem félretolta a székele fegyverét s így szólt: »Ezt nem szabad lelőni, mert okosabbat küldenek helyette!« (Nagy derűtség.)

Sajnálja, hogy a mérsékelt ellenzék e ja-

vaslatot elfogadja, mert e párt sosem volt annyira ura a helyzetnek, mint lehetett volna, ha e javaslatot ellenzi. Szétrebbanthatta volna az egész kormánypártot, honnan most csak Fenyvessy éneklő gyere be rózsám, gyere be. Igy mit sem fog elérni, mert mindenki láthatja, hogy mi a czélja az Apponyi-Szapáry-Károlyi hármas szövetségnek. Czelja az, hogy először az allamosítás nevében agyonüsse a vármegyét s aztán a fuzió nevében a Tiszákat. Nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem pártolja Szederkényi határozati javaslatát. (Élénk tetszés a szélsőbalon.)

Gróf Károlyi Gábor beszédének vége így hangzott: T. ház! En örömmel és büszkén megvallom, hogy a szó legtágabb értelmében radikális vagyok. (Helyeslés a szélsőbalon.) A nép szabadságáért mindenkor, mindenütt és mindenben küzdeni fogok, önöknek pedig azt ajánlom, hogy ne bitorolják azt a szabadelvű nevet, hanem nyujtsanak be inkább oly törvényjavaslatokat, melyek a nép szabadságát elősegítik és biztosítják. (Ugy van! Élénk tetszés a szélsőbalon.) Hozzák be pl. az általános szavazati jogot és ne tekintsek az embert többé anyagnak, hanem legyen az ember ember akkor is, ha pénze nincs: Élénk helyeslés és tetszés a szélsőbalon.) A szegény embertől megvárják, hogy adót fizessen és hogy vérevel adózzék a hadseregben, ha tehát jó az ember vére, legyen arra is jó, hogy szavazhasson. (Élénk tetszés szélsőbalfelől.) — Nyujtsák be önök a vallás szabad gyakorlatára szóló törvényjavaslatot, ne kutassa az állam, hogy kinek mi a meggyőződése s ne mondják, hogy az egyik türt, a másik nem türt vallás, hanem bárki kövesse azt a vallást, melyet akar s ahhoz az államnak semmi köze ne legyen, mert az az ember belső meggyőződéséhez tartozik. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) Nyujtsák be önök a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot, elég égető kérdés ez s elég szerencsétlen a miatt, hogy Tisza Kálmán a zsidó házasságról, arról a korespolgári házasságról szóló javaslatot benyújtotta, mely sem a katolikusoknak, sem a zsidóknak nem kellett.

Azóta folyton ígéretik, de még nem tudták benyújtani. És ha szükséges, nyujtsák be a papi vagyon szekularizációjáról szóló törvényjavaslatot (Élénk mozgás) s akkor engem önökkel fognak találni s önökkel fogok szavazni és együtt működhetünk a haza javára, csak hogy önök ott (a jobb oldalra mutat), én pedig itt ezen az oldalon.

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

SÖTÉT EST VOLT...

Sötét est volt, a mint először
Halvány ruhában láttalak.
Nem tudtam én, hogy nékem ez lesz
A legmosolygóbb virradat.

Nem büvöléd le szemeiddel,
Meg se hódítád lelkemet,
A mint az első pillanatban
Kezed kezemben reszketett.

Beláttam ártatlan szivedbe:
S ez olyan jól esett nekem. . .
Fehér lilium hasadása
Zengő, pirosló reggelen.

Emlékezem rá, alkonyat volt
És én utólszor láttalak.
Ugy reszketett kezed kezemben,
Miként a könny pillad alatt.

És édes ábránd hinte szélvel
Szívemre rózsá-levelet. . .
Ah illatát még most is érzem,
— És úgy szeretnék sirni te veled.

Csánki Benő.

A hamis eskü.

A »Debreczeni« eredeti tárczája.

Mellére hajtott fővel, megtörve állt a bírāja előtt Pajor János. Már három álló hete nem látta a családját, pedig úgy szereti azt az aranyos, gögicselő angyalarczu gyermeket, ki el tudta feledtetni vele a nehéz munkában eltöltött nap fáradalmait, midőn piczi kacsójával a bajuszába ragadt és úgy csókolta őt cseresznye piros ajkacskáival. Szép idő, boldog idő. — Mit csinál vajon most az az ő kedves asszonya, meg a kis gyermeke, a kiket már három hete nem látott. A setét börtönben oly sokat gondolkodott róluk, soha egy perczre sem hagyta őt el az édes emlék.

Most már vége a boldog időnek. A bíró mogorva arcát látja maga előtt a mosolygó arcok helyett s nincs egyetlen szó sem, mely fájdalommal enyhíteni tudna. Puszta itt minden, mely kiöli belőle a lelket.

— Bűnös vagy, valld be a tetted.

Óh, iszonyu vád! Igaz, igaz egy szóig minden. Hogy is tehetett ő olyat szelid ember léte. Az a pálinka vitte rá, hogy örökre boldogtalan legyen. Reszeg volt akkor éjjel is, ott ittak a szőlőskert mellett, a fűben heverészve,

S mire a nagy butykos kifogyott, Kender Gáborból meg ő belőle is kifogyott az emberség. Pedig annyit fogadkoztak, hogy nincs nagyobb szeretet az ő baráti szeretetüknél. De hát Gábor azt találta mondani:

— Jaj de szép feleséged van neked, János.

Még többet is mondott, a mitől ő oly dühre gerjedt, hogy nem látta, hova üt. Emlékszik is rá úgy homályosan, hogy vérben fagyva hagyta ott a szerencsétlent. Még a kapját is ott feledte, a mivel helyben hagyta őt. De nincs ereje bevallani a tettét. Minek is vallaná be, hiszen akkor elszakadna a feleségétől, meg attól a kis aranyos gyermektől.

Az asszonyt beszólította a bíró. A mint Pajor János megpillantotta a feleségét, a kinek ott volt a kebelén a kis gyermek, összerázkódott és nem mert feltekinteni.

— Igaz-é, hogy azon az éjszakán otthon volt az ura?

— Otthon volt. Még este haza jött és el sem ment reggelig. Nem ő bántotta Kender Gábort.

— Megesküszik erre?

— Meg.

— Esküdjék tehát, tegye a szívére a kezét

E javaslattal szemben, mely a népnek a szabadságra való minden aspirációját elfojtja, csak két útja van a miniszterelnök urnak, hogy kibuvjon: vagy vonja vissza, vagy osszassa fel az országgyűlést. (Helyeslés a szélsőbalon.) S azt hiszem, hogy nemcsak a magam nevében, hanem a párt nevében is szólok, ha azt mondom, hogy mi ettől tágitani nem fogunk; de ha önök makacsul ragaszkodnak, mi is a végletekig megyünk. Nem fogadom el a törvényjavaslatot, hanem csatlakozom Szederkényi Nándor határozati javaslatához. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Irányi Dániel felsorolja azokat az okokat, a melyek pártját vezéreltik, midőn teljes lélekkel harczol a törvényjavaslat ellen. Kifejti azután, hogy a miniszteri felelősség nem kívánja meg szükségkép a tisztviselők kinevezését. Attól fél, hogy oly idők fognak még bekövetkezni, mikor a nemzet nagyon vágyakozni fog ama régi megyék után, a melyek századokon át védelmezői voltak a nemzeti ügynek, de akkor már esetleg késő lesz. Kéri a kormányt, hogy legalább addig ne áldozza fel az ősi intézményt, míg a választó közönség nem határozott. Reméli, hogy a nemzet a választásoknál nem áldozza fel azt az intézményt, a mely a sorsnak bármily csapásai között új erőt adott a nemzetnek, megküzdni minden csapással. A népképviselőt nem lehet ellentétben a régi megyei rendszerrel, minthogy egy és ugyanazon az alapon állanak. Így fogták azt fel 1848-ban is. Csak a kormány túlhatalmára való törekvés indoka az ugynevezett reformnak. A kinevezett tisztviselők sehol sem voltak és sehol sem lesznek a szabadság oly őrei, mint a választott tisztviselők.

A nemzet fiait visszavonulván a megyei közéletől, hiányozni fog az az iskola, a melyben eddig kiváló politikusaink nevelkedtek. A nemzetségek körében a kinevezett tisztviselők csak növelni fogják az ellentállást. A kinevezett tisztviselők ezen kívül még az alkotmányra nézve is veszélyessé válhatnak. A parlament csak akkor lehet igazi öre az alkotmányosságának, ha szabad választás alapján áll, de ez a kinevezés által még inkább veszélyeztetve lesz, mint volt eddig is. S ha a parlament szünetel, hol nyilatkozhatnék a közvélemény oly határozottan, mint a választás alapján szervezett megyei intézmény kebelében? Szólv ezután történelmi emlékeket idéz fel, hogy mily keserves csapásokat kellett már a magyar nemzetnek

Az asszony a szivére tette a kezét és mondta a bíró után az esküt.

— Én Pajor Jánosné, esküszöm. . . .

A kis gyermek felemelte a fejét az anyja kebeléről és kedvesen, mosolyogva gögicselni kezdett. Pajor János összerázkódott.

— Ne esküdjél. A gyermekemet ne érje az átok!

És Pajor János roskadozva, kimeredt szemekkel vallotta be a tettét.

Leontesz.

Gondolatok.

Csupa nagy köből rossz fal lesz.

*

Nem kell az embernek Indiákra menni, hogy övétől elidegenedjék.

*

A szerelem első, a hatalomvágy utolsó szenvedélyünk.

*

Az öregség éjszakai utas; a föld rejtve van előtte s nem lát egyebet, csak a csillagos eget a feje fölött.

*

Az a pillanat, mikor az igazság napvilágra jő, nem ugyanaz, a mikor ezt alkalmazni is lehet.

elviselni. Ily mult után óvatosságnak kell lenni, mert a mostani alkotmányos uralkodónk után nem tudhatjuk, mi fog következni. Ilyen eshetőségekkel szemben az országgyűlés egy maga elégtelen erő. Azért számos új és erős garanciákról kell gondoskodni, nem pedig az eddig fennállottakat könnyelműen lerombolni. Nem fogadja el a törvényjavaslatot és csatlakozik Szederkényi határozati javaslatához.

Az ülés véget ért 2 $\frac{1}{2}$ órakor.

*

A közigazgatási vita statisztikája. Madarász József statisztikai kimutatást készített a közigazgatási vitáról. E kimutatás szerint a vita eddig harmincz napot vett igénybe; szóltak a javaslat ellen hetvenhármán, mellette harminczheten, tehát összesen száztizen. A legtöbb szónok volt a tegnapi napon (nyolcz), a legkevesebb június 20-án (mikor Eötvös Károly egymaga beszélt.) A legrövidebb beszédet tartotta gr. Lázár Jenő, ki mindössze öt perczig szólt, a leg hosszabbat Eötvös Károly, kinek beszéde 3 óra 50 perczig tartott. Utána következnek két óránál hosszabb beszéddel: Polonyi Géza (3 óra 3 percz), Papp Elek (2 óra 28 percz), Csátár Zsigmond (2 óra 10 percz), Horváth Ádám (2 óra 4 percz) és Mocsáry Lajos (2 óra). Egy óránál hosszabb beszédeket tartottak: gróf Apponyi Albert, Szederkényi Nándor, Justh Gyula, br. Prónay Dezső, Kun Miklós, Tisza István, Schwarcz Gyula, Helfy Ignác, Madarász József, Ugron Gábor, Pulszky Ágost, Vallyi Árpád, Beöthy Ákos, Szalavszky Gyula, Kapostfay Jenő, Domahidy István, Szalay Károly, Perczel Miklós, Simonfay János, György Elek, György Endre, Thaly Kálmán, Horánszky Nándor, Lis Gyula, Uray Imre, Bartha Miklós, Holló Lajos (öt percz híján két órát), Kőrössi Sándor, Horváth Boldizsár, Törs Kálmán, Udvary Ferencz Irányi Dániel.

A csehok és a németek harcaza.

A prágai németek rendkívül fel vannak habrodva egy csuf botrány miatt, mely szombaton este játszódott le. Bécsi lapok az esetet így adják elő: Este nyolcz órakor a Ferencz rakparton egy német társaságot, mely Cyhlarz német egyetemi tanárból, ennek nejből, két fiából s a tanár két sógorából állott, cseh diákok megtámadtak és tetteleg bántalmaztak. — Cyhlarz egyik fiának, ki most érettségezik, fejére és mellére több csapást mértek s Cyhlarz néval is igen kegyetlenül bántak el a támadók. A garázda ifjak azt kiabálták: »Német kutyák, német gyűlevész népség« — s az elősiető rendőröket is szidalmazták. Az időközben felszaporodott tömeg a támadóknak fogta pártját s velük együtt kiáltotta: »Agyon kell ütni a németeket« A három főkolompot a rendőrség letartoztatta. Egyikük vörös inget viselt s azt mondja, hogy ő nem tartozik a diákokhoz. A Prágában lakó németeket roppant felháborította ez eset. Stejskál udvari tanácsos rendőrigazgató Cyhlarztól személyesen informáltatta magát s a legszigorubb vizsgálatot rendelte el.

BELFÖLD.

A közigazgatási javaslat részletes tárgyalására nézve a függetlenségi párt még nem határozott. A párt egy kis bizottságot küldött ki a részletes tárgyalás módozatai, s a beadandó indítványok feletti véleményezésre. E bizottság eddig még nem is tanácskozott, s míg az általános tárgyalás befejezve nincs, tanácskozni nem is fog. Fog-e valami indítvány tétetni a párt részéről, az általános tárgyalás befejezése, illetőleg a szavazás után, csak most fog tárgyalás alá vétetni. Valószínű, hogy a párt erélyes akcióra fogja magát elhatározni.

A királyi kuriának választási ügyekben való bíraskodásáról szóló törvényjavaslatot, mint a N. Fr. Pressének Budapestről jelentik, Szilágyi Dezső igazságügyminiszter legkésőbb egy hét alatt benyújtja a képviselőháznak. A törvényjavaslat 140 §-ból áll s a most készülő megokolás 8—10 nyomtatott ivre terjed.

Vegyes hírek. Egy főherczeg életbiztosítása. A külföldi fejedelmi személyek között általánosan elterjedt azon szokás, hogy életüket nevezetesebb biztosító társaságoknál megfelelő összegre biztosítják, már nálunk is követésre talál. A mint ugyanis írják, József főherczeg a »Gresham«-nál jelentékeny összegre kötött életbiztosítást. — Képviselőjelölések. A szentágota-nagysinkai választókerület mandátumával Scheiber Frigyes nyugalmazott miniszteri tanácsost kínálta meg a választók bizalma. E kerület volt képviselőjét Bauszner Guidót, tudvalevőleg főispánná nevezték ki. A választást e hó 16-ára tűzték ki. — A nagybereznai választókerületben, mely tudvalevőleg Firczak Gyula kinevezése által üresedett meg, Sztáray István gr. bukaresti attaché fog föllépni képviselőjelöltnek. — Ujpest, mint önálló választókerület. Ujpest és Rakospalota polgárai körében mozgalom indult meg, hogy Ujpest község külön választókerületté alakittassék át. Ez iránt a kérvényt legközelebb beadják illetékes helyen úgy, hogy Ujpest már a jövő választáson képviselőt választhasson. Ujpestnek és Rakospalotának van 30 ezer lakosa, a mennyi a törvény szerint az önálló választókerülethez szükséges. — Megczáfolt eljegyzési hír. Illetékes helyről azt jelentik, hogy ar. hírek, melyek Ferdinánd fejedelemnek József főherczeg egyik leányával állítólag legközelebb bekövetkező vagy kilátásba vett eljegyzésére vonatkoznak, minden tényleges alapot nélkülöznek.

KÜLFÖLD.

A béke bizonyos. A hármasszövetség megújítását mindenfelé úgy tekintik, mint a béke főbiztosítékát. A jelenleg Angolországban időző német császár hivatalosan is kijelentette, hogy a béke biztosítva van. Azonban a béke biztosítása nem megy nagyobb áldozatok nélkül s ilyen áldozatot jelent egy st.-etienni távirat, a mely azt mondja, hogy Oroszország az ottani fegyvergyárban hatszázezer fegyvert rendelt meg. (A béke tehát fegyverekkel van biztosítva.)

Sándor szerb király megérkezése Odesszába július 29-ére van kitűzve. Hír szerint a felség ott találkozni fog anyjával. Másnap a király Moszkvát át tovább utazik Peterhofba, hová augusztus hó 2-án érkezik meg. A királyt a pályaudvaron a czár fogja fogadni egész udvari kíséretével. A következő napokon megtekinti a felséges vendég Pétervárt és környékét és számos ünnepség lesz tiszteletére. Hazamenet a király néhány napot Moszkvában fog tölteni s megtekinti a város nevezetességeit, valamint a francia kiállítását.

Szövetség Anglia ellen. Egy washingtoni jelentés szerint az ottani kormány az Angliával fennforgó számos viszály miatt, melyek előbb-utóbb radikális megoldást igényelnek, azzal a két európai hatalommal, mely szintén fenyegetettnek hiszi magát az angolok részéről, Francia- és Oroszországgal habár nem is formaszzerű szövetségre, de mindenesetre benső barátságra lépett. A dolgot a washingtoni kormány még titokban tartja, de állítólag bizonyos, hogy a washingtoni, párisi és pétervári kabinetek közt a jövőre nézve megállapodások léteznek.

A szerbek és a hármasszövetség. A »Videlo« kivételével valamennyi szerb lap kedvezőtlenül nyilatkozik a hármasszövetség megújításáról, a mennyiben attól tartanak, hogy a béke ezentúl is veszélyeztetve lesz és hogy Ausztria-Magyarország befolyása a Balkán-félszigeten gyarapodni fog és folytatni fogja előnyomulását Szaloniki felé. Az »Odjek« szintén kedvezőtlenül, de tartózkodóbb módon nyilatkozik a hármasszövetségről.

Vegyes hírek. Két szomorú eset hírt hozza a »Wiener Tagblatt.« Pinó báró, az egykori osztrák kereskedelmi miniszter, megvakult és ugyanaz a szomorú sors érte Lichtenstein Lajos herczeg feleségét. Lichtenstein Hanna herczegné, ki jelenleg Kísszingenben időzik, a szaruhártya levétele által vesztette el szeme világát. — Kulturharcz Szerbiában. A kultuszminiszter és Mihály metropolita között az egyházi törvények magyarázata és a zaisári püspöki szék betöltés

kérdésében konfliktus támadt. A radikális lapok a metropolita elmozdításának eshetőségével foglalkoznak, a szabadelvűek körében ellenben remélik, hogy a konfliktus miniszterválságra vagy kulturharczra fog vezetni. — Megostromolt kolostor. Brüsszélből távirják, hogy a tounay-i karmelita-kolostort, hol állítólag egy gyermeket bántalmaztak, az elkésredett néptömeg ostrom alá fogta. Az ajtókat és ablakokat betörték s a kolostorba nyomuló emberek megverték a barátokat. Végre is a rendőrség lépett közbe és többeket elfogott. — Sándor szerb király Oroszországból Magyarországon keresztül tér vissza Szerbiába. A magyar királynál teendő látogatás ügyében még folynak a tárgyalások. A fiatal király egész utazása nem annyira szertartásos, mint inkább tanulmányi és szünidei utazás lesz. — A török posta igazgatója sikkasztó. Mohamed birodalmában is fölütötte fejét a posztiskizli és egyéb postasikkasztás. Egy Belgrádból érkezett távirat szerint Aziz bej, a szalonkii posta főnöke egynehány nap óta eltűnt. Vizsgálatot rendeltek el, melyből kitűnt, hogy ötvenhárom nagy pénzküldemény hiányzik. A sikkasztott összeg előreláthatólag igen nagy. — Elpusztult város. Jekaterinoszláv orosz kormányzósági székhelyet f. hó 5-én egy négy órán át tartott felhőszakadás víz alá borította. A hullámok 58 házat, 4 hidat magukkal ragadtak. 50 ember a vízbe fullt, ötöt a villám sújtott le. Számos család a legnagyobb nyomorba jutott. — Az olasz pénzügyminiszter halasete. Colombo pénzügyminiszter Porto d'Anzio-ban kirandulás alkalmával egy vitorlás dereglyére akart szállani, de megcsuszott és térdkalácsát eltörte. Az előhívott orvosok azonnal ápolás alá vették és Rómába szállították. Gyógyulása előreláthatólag negyven nappal több időbe fog kerülni.

Ujdonságok.

* **Tanár választás.** A debreczeni ev. ref. főgymnasiumban a megüresedett latin és magyar nyelvi tanszékre a tanár választó küldöttség tegnap délben szavazat többséggel Kulesár Endre csurgói gymn. tanárt választotta meg. Kulesár 12 szavazatot kapott; Benő János kisujszállási tanár pedig négyet.

* **Lövöldöző Romeo.** Emlékezhettek még olvasóink arra a szenzációs esetre, melynek Welenczy Mátyas szabász volt a hőse, ki Schreier nére rálőtt a népkert mellett. Ez ügy végtárgyalását e hó 17-én tartja meg a debreczeni kir. törvényszék.

* **A vasárnapi munkaszünet és a dohánytőzsdék.** A pénzügyminiszter közbenjárása folytán a vasárnapi munkaszünet a dohánytőzsdékre nézve hatályon kívül helyeztetik. Nem így áll azonban a dolog azon üzleteknél, melyek dohány- és szivar-eladás mellett, más portékák árusítását is gyakorolják. Ezekre nézve a munkaszünetről szóló törvény érvényes s a ki ily módon akarna kijátszani a törvényt, attól a tőzsdejog megvonatik.

* **Személyi hírek.** Simonffy Imre polgármester ma reggel 9 órakor elutazott Carlsbadba, távollétében mint már említettük, Vértessy István főjegyző helyettesíti őt. — Jelenffy Kornél, a debr. kir. törvényszék elnöke, megkezdte szabadságidejét, mely alatt Bologh Imre tszékbi bíró helyettesíti őt.

* **Országos tüzoltó szaktanfolyam.** Aug. hó 21-től szept. 5-ig Budapesten országos tüzoltó szaktanfolyamot tartanak, melynek célja, hogy a résztvevők szakszerű tanulás útján elméleti és gyakorlati képzést nyerjenek testületek begyakorlására, s további önképzésükre kellő alapot. Kevésbé tehetős testületek és községek küldöttei részére 25 küldöttnek díjtalan elszállásolás van biztosítva.

* **A vasárnapi nagy vihar** borzasztó szerencsétlenséget okozott Török-Szent-Miklós mellett, a kengyeli pusztán, hol össze döntött egy nagy köépület, egy zsindeyes fedelű dohánypajta, a melyben százhatvan ember volt, férfiak és asszonyok. Mikor a roncsokat eltakarították, az eltemetett szerencsétleneket elővonszolták, heten halva voltak, tizennégyen halálos, harmincz négyen könnyebb természetű sebeket szenvedtek.

* **Krisztiáni Alajos** elhunytáról mélyen lesújtott családja következő gyászjelentést adta ki: Özv. Krisztiáni Alajosné, szül. Kenéz Judit, a maga és gyermekei István, Imre, Etel, Sándor, Gizella, Jolán és Vilma, valamint számos rokonok nevében is, fájdalomtól megtört szívvel tudatják a hön szeretett férj, drága jó apa és rokonnak néhai Krisztiáni Alajos főrealiskolai tanárnak, folyó hó 6-án, éjfél fel 12 órakor, életének 63-ik, boldog házasságának 27-ik évében, hosszúságos szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Drága halottunk földi részei folyó hó 8-án, délután 5 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint, a hüvelyes-utca 1068. számú gyászháztól, a czepléd-utcai sírkertbe örök nyugalomra letétni. Mely végzettségétélre rokonainkat, az elhunytak kartársait és ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1891. július hó 7. Béke poraira!

* **Szerelmes csizmadia legény.** Hiába, épen úgy megterem a szerelem a dikicsestál mellett, mint bárhol, bizonyítja ezt a napokban történt esemény, mely egy néhány szomszédot keltett fel éjeli álmából. A szerelmes csizmadia ugyanis nem tudván érzelmeinek másképen kifejezést adni, szerelme tárgyának éjeli zenét adott, de talán azért, mert az első banda nincs itthon, avagy az éjeli szerenádhöz okvetlen szükséges pénzmag hiányában, nem tudjuk, elég az, hogy az éjeli zenét adó banda állott 3 szál cigány gyerekből, kik nagyszerűen húzták a »Sajó kutyám jaj de mélyen aluszolok« dalt. Húzták egyszer, kétszer, háromszor, sőt húznák talán még most is, ha a szomszédok és különösen az ideál édes anyja egy dézsa vízzel el nem kergette volna őket. A szegény csizmadia legény ekkor búsan haza tántorgott. Fájlatra lelkének dalban is kifejezni kívánt, de így sem értett szerelmét.

* **Értesítés.** A szatmár-németi ev. ref. főgymnasiumban a jövő 1891—92-ik iskolai év f. évi augusztus hó 31-én kezdődik, még pedig: augusztus 31., szeptember 1. és 2. napjain tartatnak a magán-, javító- és pótló vizsgálatok. Szeptember 3. 4. és 5. napjain a beiratások és felvételi vizsgálatok eszközöltetnek. 6-án (vasárnap) az év ünnepélyes megnyitása; 7-én reggel 8 órakor a tanítás megkezdése. Ez uton is figyelmeztetjük mindazokat, kik intézetünkbe először iratkoznak be, jelentkezésük alkalmával születési- és újraoltási bizonyítványukat hozzák magukkal, mert ezek hiányában még ideiglenesen sem vehetők fel. — Azon tanulók, kik javítóvizsgálatot szándékoznak tenni, a fentebb megjelölt három nap valamelyikén okvetlen megjelenjenek; a magántanulók pedig szigoruan a meghívójukban kitűzött határnaphoz és rendelethez tartásuk magukat. Szatmár, 1891 július 7. — Az igazgatóság.

* **Mibe kerülnek a vasuti szerencsétlenségek?** Egy amerikai lap, az Egyesült-Államokra vonatkozólag közli az 1889-iki vasuti szerencsétlenségek folytán a vasutársaságokra hárult költségeket. Az áruforgalomban 7.2 millió frtra rugott a kártérítési összeg; a személyforgalomban pedig 690 megölt és 1745 megsérült egyén után (az előbbiekkert 3000, az utóbbiakert 500 dollár kártérítési álagot véve fel.) a perköltségek beszámításával 3 millió dollárt kellett a társaságoknak kifizetni. A vasuti balesetek következtében tehát 10 millió dollárt vesztek egy évben a vasutársaságok.

* Apróságok.

Nagylelkű.

Lakó: Nézze háziur, a szobánk fala az éjjel végigrepedt.

Háziur: No, vigasztalódjék, hisz azért nem stájerolok, ha nagyobb lett is az ön lakása.

Gyöngéd feleség.

Feleség: Dávidkám, hát te mikor biztosított már az életedet?

Férj: Soha; vannak, akik már 30 év óta fizetnek haszontalanul — s nem halnak meg.

Feleség: No, Dávidkám, te talán szerencsésebb leszel.

De hogy ismeri.

Házi ur: Engedje meg, hogy bemutassam önnek a nőmet.

Barát: Oh már van szerencsém ó nagyságát ismerni.

Háziur²(magában): No ezt ugyan távolról sem ismered még.

Elismerés.

Beteg: Oh, doktor ur, mennyire köszönöm, hogy megmentette életemet. Igazán megtudnék önért halni.

Nincs disznólába.

Anya: Menj csak Mariskám, nézd meg, van-e a hentesnek ma disznólába.

Kis leány (kis idő múlva haza fut): Nem tudom megnézni, mert csizma van a hentes lábán.

Uzsoráskodás.

A: Ön két év óta tartozik nekem tíz frttal, adjon most öt frtot s kvittek vagyunk.

B: Mit gondol ön rólam. Én nem üzök ilyen uszoráskodást.

Kap az alkalmot.

Szobaleány: Nem bánja a nagysága, ha szeretőt tartok?

Nagysága: Ha jól végzi a dolgát, akkor kettőt is tarthat.

Szobaleány: Hát hármát?

Vendéglőben.

— Miért ebédel vendéglőben?

— Nőtlen vagyok.

— És ön?

— Feleségem van.

Meglepetés.

Hölgy: Miért néz rám az a tehén vadul?

Gazda: A piros napernyő miatt haragszik.

Hölgy: Nini, hát ez is tudja, hogy már nem divatos.

* **Ö. T. Benke István** biztosítási tükár ar 25 frttal a debr. tüzoltó testületnek alapító tagja lett, 25 frtot pedig a testület segélyalapjának adományozott, melyért a testület köszönetét nyilvánítja.

* **Végzett VII. gymn. tanuló** szerény föltételek mellett ajánlkozik elemi és gymnasiumi tantárgyak tanítására. Czím a kiadó hivatalban.

A közönség rovata.

Köszönet nyilvánítás.

E helyen is hálás köszönetünket ohajtjuk kifejezni Dr. Tihanyi Samuel orvos urnak, ki édes jó anyánkat már több ízben gyógyította és legutóbb is az ő gondosságának és orvosi tudományának köszönhetjük, hogy édes anyánk súlyos betegségéből felgyógyult.

Debreczen, 1891. Július 8.

Testvéreim nevében

Kepes Imre.

„Az érettek.“

Kisujszállás, jul. 6.

A »Debreczen« 126-ik számában »az érettek« czimű czikk megragadta figyelmemet. E cikkben jeleztetik, hogy egyik vidéki középiskolában az érettségire jelentkező ifjaknak 40 százaléka elbukott. Valóban elszomorító tudósítás! Elszomorító az összes tanulmányokra, a tanuló ifjakra nézve.

Az ifjak megbukása a cikkben megbuktatásnak mondatik. A megbuktatásra van egyszerű rövid nézetem. A megbukás és megbuktatás közt nagy különbséget tartok. A megbukást szerzi maga a tanuló, a tárgy nem értése, hanyagsága által; a megbuktatást pedig a tanárok, kik éveken át látják, tapasztalják az ifju hanyagságát, végre a 8-ik osztálynál az érettségi vizsgálok.

Azon nézetben vagyok, hogy nem a tanár, vagy vizsgáló bizottság buktat, hanem maga a tanuló buktatja meg magát. Nem képelek tanárt, vagy vizsgáló bizottságot, mely

gyönyörét le valami helyt mot látszik nek, elfogult vagy vizsgál nem lehet csöt legszet tanítványait tesznek előh nemcsak tar pontnál itélő bizottság. T itéletében, e igazságos m erkölcsi ma

A meg más az oka osztályu tan azzal, mely kell nékie a mányos ism ki a magasa szellemi mű dolás, megf el tehát ann eredményt vizsgálatnál. osztályt ele mertek me mervén gye ben tettek geztével lép ségökhöz m magukban a mekeiket te lamukat sen tanulásra; nulóknak a hajlam nélk

Mi leh is először c s a k t a t n á n a Másodszor czél meggo Ifjak, jövendő osz kodjatok, ta

Örven magára vor sunknak, k legérdemes nek lényegé azt jegyezze mére a gyö tuk azt, ho kárhoztattu t á s i renc szerencsétl osztályig fe lan szigoru kétszer elb vizsgálatra kegyetlenül halálos bünt az érettség telni, ha el ez azon ké de még a r ter se tud

*) Ped szomját elégi szerez!

gyönyörét lené a buktatásban.*) A buktatás valami helytelen érzelmet, idegenszerű hajlamot látszik mutatni az ifju iránt, ilyen érzetnek, elfogultságnak nem szabad lenni tanár-, vagy vizsgáló bizottság tagjaiban. Tanárnak nem lehet czélja a buktatás, ez neki nem öröm, sőt legszebb, legmegnyugtatóbb jutalma, ha tanítványai szellemi tehetségök foka szerint tesznek előhaladást a tudományokban. A tanár nemcsak tanítója az ifjuságnak, hanem a végpontnál ítélő bíró is, mint szinte a vizsgáló bizottság. Tanárnak lelkiismeretesnek kell lenni ítéletében, ezen lelkiismeretes ítélete bizonyítja igazságos mérlegelését tanítványainak, ad neki erkölcsi magaslatot.

A megbukásnak — szerintem — nem más az oka, mint maga a tanuló. 7., főképp 8-ik osztályu tanulónak tisztában kell lennie már azzal, mely életpályára törekszik, a szerint kell nékie arra készülnie. Illó készület s tudományos ismeret és képesség követeltek attól, ki a magasabb tudományos pályát választotta szellemi működése végcéljául. Minden megmondolás, megfontolás nélkül, hasztalanul töltött el tehát annyi sok évet, a ki még csak elegendő eredményt sem mutathatott fel az érettségi vizsgálatnál. Példák bizonyítják, hogy a 8-ik osztályt elegendő osztályzattal végzetek nem mertek menni érettségi vizsgára, magok beismervén gyengeségüket. Vajjon nem czélszerűben tettek volna-e, ha alsóbb osztályok végzetével léptek volna hajlandóságuk- és tehetségükhöz mért pályára? A tanulókon kívül magukban a szülőkben is van hiba, mert gyermekeiket tehetségeik megbírálnása nélkül, hajlamukat sem tekintve, mintegy kényszerítik a tanulásra; van tehát egy kis mentség a tanulóknak a megbukásra, az tudniillik, hogy hajlam nélkül jártak az osztályokat.

Mi lehetne tehát a gyógyszer? Szerintem is először az, ha a 4-ik osztályból csak a tehetségesebbek bocsátatnának a felsőbb osztályokba. Másodsor az ifjaknak szorgalma, kitartása, a czél megmondolása, melyet elérni törekcsenek.

Ifjak, hazánk reményei, jog, szabadság, jövődö oszlopai, mig idő van, szorgalmatoskodjatok, tanuljatok, tiétek a jövő!

Keszi Hajdú Lajos.

Örvendünk rajta, hogy szerény czikkünk magára vonta a figyelmét veterán munkatársunknak, ki a magyar tanügy legrégebb és legérdemesebb bajnokai közé tartozik. Czikkének lényegére nézve mi egyetértünk vele, csak azt jegyezzük meg, hogy mi nem kellünk védemére a gyöngé tanulóknak, nem is kifogásoltuk azt, hogy őket megbuktatják, hanem igenis kárhoztattuk azt a végleges buktatási rendszert, mely az ifjut akkor teszi szerencsétlenné, nihilistává, midön már a 8-ik osztályig felvergödött. Lelkellenségnek es okatlan szigornak tartjuk azt, hogy azon ifjut, ki kétszer elbukik az érettségi vizsgálaton, többé vizsgálatra nem bocsátják, hanem mereven és kegyetlenül elzárják előtte az utat, mintha halálos büntetett volna el. Miért ne lehetne az érettségi vizsgálatot többször is megisméltetni, ha először és másodsor nem sikerül: ez azon kérdés, melyre semmiféle paedagogus, de még a nagyképü és tudákos kultusz-miniszter se tud feleletet adni!

S z e r k.

*) Pedig van olyan tanár is, a melyik bosszuszomját elégíti ki a buktatásban s ez neki gyönyört szerez!

Irodalom és művészet.

— **Egy szobrász halála.** Römer Bernhard ismert német szobrász a napokban Berlinben elhunyt. Mintegy nyolcz év előtt, még mielőtt a polichromia kérdése előtérbe lépett, agyagból égetett festett szobrocskákkal jelent meg a tárlatokon és buzgóan fáradozott azon, hogy a szobrászat e neme iránt a művészet barátainak érdeklődését fölkeltse. Csakhamar sikerült is neki a műbarátok kegyét megnyerni, olyannyira, hogy az utóbbi években Berlin legkeresettebb arczképszobrászai közé tartozott. Különös kedveltségnek örvendett az udvari körökben és különösen a meiningeni herczeg szerette és gyámolította a törekvő fiatal művészt. Ismert alkotása Augustza császárné szép mellszobra, melyhez a császárné élte utolsóévtől évében többször ült. A mellszobrot később márványba faragták s most egy műbarát áldozatkészségéből a berlini muzeumban van, mely a művésztől még egy értékes »Hableány«-t bir. Egész haláláig folyton azon törte fejét, hogy a márványt, gipszet és agyagot szinezés által életteljesebbé tegye. A berlini nemzetközi műkiállításán látható egy fiatal leány halványan szinezett márványfeje, a czime: »Nerina.« E művet szintén Römer készítette. Azonkívül ugyanott van tőle Varnbüler miniszter szobra és egy Bachus. Tevékeny munkássága közben tragikus sors érte őt. Nehány hét előtt meghalt neje, ki Mendelssohn Bartholdynak rokona volt.

— **Jósika Miklós emlékezete.** Torda város képviselőtestülete elhatározta, hogy a tordai piacon fekvő Jósika-házat, hol a híres regényíró született, emléktáblával jelöli meg. Az emlékkünnepet 1894-re, Jósika születésének évszázados fordulójára tervezik. A tanácsot megbízták, hogy addig a költségek fedezésére szükséges összegek gyűjtését tartsa hazafias kötelességének.

— **Zrinyi-emlék.** A Veszprémi Közlöny írja, hogy Tallián Béla somogy megyei főispán, Pogány József és Zala György szobrász kíséretében Szigetváron járt, hogy megnézzék a helyet, hol Zrinyi Miklós hősi halált szenvedett a hazáért s tájékozást szerezzen arról, hol lehetne egy Zrinyi Miklós dicsőségét megörökítő emléket felállítani.

Debreczeni piac.

Debreczen, jul. 8.

Heti vásár.

(Julius 7.)

1 mm. Buza	9.—	8.70	8.40
1 mm. Kétszeres	7.—	6.90	6.80
1 mm. Rozs	6.40	6.35	6.30
1 mm. Árpa	5.20	5.10	5.—
1 mm. Zab	6.40	6.30	6.20
1 mm. Tengeri	6.60	6.50	6.40
1 mm. Köles	8.10	8.—	7.90
1 mm. Rizs		22.00	
1 mm. Borsó szepességi		17.00	
1 mm. Lencse		19.00	
1 mm. bab fehér		8.50	
1 mm. köles kása		14.50	
1 zsák burgonya		2.80	
100 kiló Szalonna	47.00	46.00	45.00
100 kiló Háj	49.00	48.00	47.00

Sertés-vásár.

(Julius 6.)

Sertés. Felhajtattott 4600 drb, eladatott 2217 drb.

Árak: Sovány sertés párja: hat hónapos-tól egy évesig 15—20 frtig, egy éves egy és fél évesig 25—30 frtig. 2 évestől feljebb 35—40 frtig. Kővér sertés kilója 42—45 krajczár.
Irányzat élénk.

Marha-vásár.

(Julius 7.)

Marha. Felhajtattott 675 drb, eladatott 556 darab.

Árak: a régiék.
Irányzat: élénk.

Ló-vásár.

(Julius 7.)

Ló. Felhajtattott 584 drb, eladatott 258 drb.
Árak: a régiék.
Irányzat: élénk.

Napszámárak.

(Julius 8.)

A debreczeni napszámárakat ma következőleg jegyezte fel a vásárbiroság. Egy férfi a gazda kenyerén 80 kr, saját kenyerén 1.30 kr, egy nő a gazda kenyerén 45 kr, a saját kenyerén 60 kr, egy gyermek a gazda kenyerén 35 kr, a saját kenyerén 50 kr.

Husárak megállapítva, s bejelentve 1891. július 8-tól 15 ig. 42 kr. Rác Györgynél csapó-utca 587 sz. a., Bence Józsefnél csapó utca 703. sz. a. 44 kr. Rác Györgynél czegléd utca 2599. sz. a. Kovács Jánosnál csapó u. 791. sz. a. 48 kr. Rác Györgynél csapó u. 528 sz. a. 50 kr. Ungvári Andrásnál czegléd u. 55. sz. a. piacz u. 1-ső szék. dedó u. 125. Mester u. 1113, Tanító utca 1392, csapó u. 3162 sz. a. A társaságnál Mester-utca 3655, Csapó utca 376 és 240. sz. a. könyök utca 574, kut u. 2323 sz. Kovács J.-nál a hentes székben. 52 kr. a mészáros társaság 18 székben, valamint a 3 izr. mészárszékben a piacon. Debreczen, 1891 jul. 7. — *Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánysága.*

TÖRVÉNYSZÉK.

— **A nyilvánosság kizárásával** tárgyalt a berlini törvényszék egy felségsértési pert, a mely annyiban érdemel figyelmet, a mennyiben egy büntetendő czikknek nem csupán szerzője, hanem kiadója ellen is vádat emeltek. Valamelyik német havi folyóiratban egy Lehmann nevü ur erősen kikelt Waldersee grófnak a vezérkari főnökségtől való elbocsátása miatt és némely orosz intézményekkel párhuzamot vonva, arra a következtetésre jutott, hogy Berlinben a jellemeknek már nincs maradásuk. Egy másik cikkben hivatkozik a szerző Justinian császár esetére, a ki leghivebb tanácsadóját azért üzte el, mert megijedt növekvő hatalmától. E czikkek miatt az ügyesség vádat emelt dr. Bauer Ervin szerkesztő, nemkülönben Lützenöder könyvkereskedő, a folyóirat kiadója ellen is. A bíróság a kiadót fölmentette, ellenben dr. Bauert bünösnek mondta ki a felségsértésben és ezért őt két havi várfogságra ítélte.

CSARNOK.

AZ ESKÜVŐ.

— Elbeszélés. —

Irta: **A m o r.**

(Folytatás.)

— Igen, majd aztán velem lesz dolguk! Oh, ők nélkülözték eddig az egyház fegyelmi jótéteményét. — Inkább sirjanak most, mint majd egykor a pokol tüzében jajgassanak és ordítsanak!

Beszéde folyamát kellemetlen megzavarás szakítá félbe. Teréz lépett a terembe, s a barát egy távolabbi kereveten foglalt helyet, Teréz a vacsorához asztalterítéssel foglalkozott. Egyelőre egy palczk bordóit s különféle pikans mellékételeket tett az asztalra.

Ezen csábító kilátásra azonnal eltűntek a hivatalos redők a jezsuita homlokáról s minden szellemi tehetségét összeszedte, hogy az üveg tartalmát elbirálhassa s az előlvezet kéjtéljes érzetének engedje át magát.

A »Hoppopp Terka« név az öreg asszonyon csak gunynév volt, melyet az elcsapott cselédség ruházott reá, midön egykor a barátal táncolni látta.

rozsdát kaptak. A megmaradt buza és tengeri eléggé biztató. A sok esőzés következtében a kapás növények szépen fejlődtek, gyümölcsünk azonban nem lesz. E hó 4-én pusztító jégeső volt Turkeve és Kisujszállás összeszögellő határán, 5-én pedig azon szomorú hír jött hozzánk, hogy Turkeve határát Kisujszállás felől borzasztó jégzápor pusztította el, s a vihar a város épületeiben is sok kárt tett. (Erről részletes tudósítás volt tegnap lapunkban. Szerk.) Az aratás július elsején határunknak némely részein kezdetét vette. (Fölkérjük vidéki olvasóinkat, hogy hasonló közgazdasági tudósításokkal keressék föl lapunkat. Szerk.)

Budapesti gabonatözsde. Julius 7-én. Buza őszre 9.23 pénz, 9.25 áru. Tengeri 1891. jul.—aug. 5.75 pénz, 5.78 áru. Zab őszre 5.53 pénz, 5.56 áru. — Káposztarepce aug.—sept. 15.70 pénz, 15.80 áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 6.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli súlyban) 42.—43.— 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg-súlyban) — 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 44.50—45.— 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg. súlyban) 46.—47.— 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő súlyban) 47.—48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 42.—43.— 7. Közép (páronként 220—280 klg. súlyban) 45.—46.— 8. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő súlyban) 47.—47.50. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban) — 46.— 10. Közép (páronként 220—260 klg. súlyban) 46.—46.50— 11. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő súlyban) 47.— Sertés létszám: július 3 napján volt készlet 139,305 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalalni való sertés —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 2031 drb.

VASUTI MENETREND.**Debreczenből indul:**

Budapest felé (gyv)	d. e.	8 ó. 44 p.
	éjjel	10 ó. 31 p.
B.-Pest—N.-Várad felé	d. e.	12 ó. 52 p.
Csak Nagy-Várad	d. u.	3 ó. 34 p.
Szatmár felé (Er-Mihályf.)	reggel	3 ó. 9 p.
" " " "	d. u.	3 ó. 24 p.
" " " "	este	7 ó. 45 p.
Kassa felé	reggel	4 ó. — p.
" " " "	reggel	8 ó. 32 p.
" " " "	d. u.	3 ó. 39 p.
" " " "	este	7 ó. 40 p.
(m. á. vasutól reggel		5 ó. 48 p.
Nánás felé: { " " " " d. u.		3 ó. 19 p.
{ " " " " reggel		6 ó. 08 p.
{ " " " " d. u.		3 ó. 35 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

személyvonat reggel 8 ó. 30 p.	Este	7 ó. — p.
" (gyorsv.)	d. u.	2 ó. 05 p.
este (gyorsvonat)		9 ó. 15 p.

Debreczenbe érkeznek:

Budapest felől	d. u.	3 ó. 09 p.
" " gyorsvonat	este	7 ó. 06 p.
Budapest N.-Várad f. (gyorsv.)	éjjel	2 ó. 44 p.
Csak Nagy-Várad felől	reggel	7 ó. 42 p.
Szatmárról	reggel	8 ó. — p.
" (Ermihályfalva felől)	délben	12 ó. 31 p.
" (Ermihályfalva felől)	este	10 ó. 16 p.
Kassáról (gyorsv.)	reggel	8 ó. 06 p.
" " " "	d. u.	12 ó. 36 p.
" " " "	este	7 ó. 20 p.
" " " "	este	10 ó. 21 p.
(m. á. vasúthoz reggel		8 ó. 17 p.
Nánásról: { " " " " este		6 ó. 05 p.
{ " " " " reggel		8 ó. 09 p.
{ " " " " este		5 ó. 56 p.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
 Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Eladó vagy bérbe kiadó majorsági föld.

A nagyvárad-utcai homok-hordó hegynél **50 kat. homok föld** — ugy sertéshizlálónak, mint szántásra alkalmas terület, — belőle 30 hold szőlő-ültetésre is használható, a többi erdőtest, — van benne egy darab szőlő és gyümölcsös több ezer darab ültetvényvel s el van látva **kőházzal** — szabad kézből jutányosan eladó, vagy bérbe kiadó.

Tudakozódhatni **Szentesi Istvánnál** Varga-utca 2526. sz. a. 245. 3-3.

139.

AZ „ISTVAN“ GŐZMALOM TÁRSULAT ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

	100 kiló
A. Asztali dara nagy és aprószemű	18.60
B. Szinte » középszerű	17.60
0. Királyliszt	17.60
1. Lángliszt	17.40
2. Montliszt	17.—
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	16.60
4. " " 2-od " "	16.20
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	15.80
6. Szinte " 2-od " "	15.—
7. Közép kenyérliszt 1-ső rendű	14.60
8. Szinte kenyérliszt 2-od rendű	14.—
8 1/2. Barna " 1-ső " "	13.40
8 3/4. Szinte kenyérliszt 2-od " " á 70 kg.	12.40
9. Lábliszt " " " 70 " "	10.—
10. Vere liszt " " " 50 " "	—
11. Finom korpá zsákkal " " " 50 " "	5.40
12. Durva korpá zsákkal " " " 50 " "	4.60

A finom és durva korpá árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennemlített egyezmény folytán szintén beszünttetett.

Debreczen, 1189. május 9.

Szabadalmazott

étel- és palack-hűtő jégkészítők,
 a legjobbnak bizonyult egészségi
szódavíz készülékeket
 minden nagyságban.

Berndorfi chinaezüst

és Alpaca evőeszközöket

20 évi jótállás mellett ajánl:

Kaszanyitzky Endre

329 Debreczen, főpiac 1900.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók, 3

Férfi chifon-ingek

gallér vagy a nélkül **1.50**, a hirneves Schroll-féle chifonból, három minőségben, **1.90. 2.20, 2.60.**

Gallérok, kézelők,**ZSEBKENDŐK**

MINDEN ÁRHOZ.

Harisnyák

urak, nők, gyermekek részére.

CZÉRNA- és SELYEM-KEZTYÜK,**napernyők,****ESERNYŐK**

legolcsóbb beszerzési forrása

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL

Debreczen, Rózsater.

327

7

Lakás kerestetik!

A csapó- vagy czepléd-utca környékén 3—4 szobából álló s mellékhelyiségekkel (istállóval is) ellátott kényelmes

utcai lakást

keres egy intelligens uri család. — Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

332 3—2

Kunz József és Társa

BUDAPEST DEBRECZEN, N.-VÁRAD

Kistemplom-bazár.**Franczia batist**

előnyös bevásárlás folytán, rendkívül olcsó **leszállított** áron.

Kiházasítási kelengye

teljes kiállítással.

Vászon, kész fehérenemű, divat-rövidaru butor-szővet, szőnyeg, függöny, ágy és asztalterítő, paplan és matrác-raktár dus választékban, jutányosan szabott árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron.

Pike, trico, plüs**NYÁRI PAPANOK**

328 és mindenféle 15

fürdő cikkek.

Monpestó Ferdinánd, Kamilla és Rezeda atyja oly ritka tünemény vala hazájában, mint arany buzakalász a burján és gyom között. Csendes, gondolkodó ifju volt, ki saját benső erejéből, a nélkül, hogy az atyai háznál valami által indíttatva lenne, lassanként amaz eszményi lények egyikévé fejlődött, kikkel oly ritkán találkozunk az életben.

Atyja, a többi gazdag francziák szokása szerint, Magyarországra küldte őt, hogy finom modort és tiszta jellemet tanuljon, de Ferdinánd nem ment oda, hanem Németországba, hol a legelső egyetemeken s műképző intézetekben természeti tehetségeit kiképezve, szép műveltséget szerzett.

Midőn atyja halála után haza, Párisba kellett mennie, akkor tűnt fel csak előtte a hazájabeli tespedt állapot egész jelentőségében. S komoly törekvéssel kezdett hozzá, mindazt, a mit látott s tanult, érvényesíteni s birtokain hozzá fogott a javításokhoz.

Ferdinándot a természet művészek, ki az eszmények világában él, nem birt gyakorlati erélyvel, érzékeny természete, rajongó kedélye nem volt képes mindazon nehézségekkel és akadályokkal megküzdeni, melyek akkor Franciaországban valának.

Ferdinándot a természet művészek teremté és nem is tudott sokáig ellenállni a vágyának, mely lelkét a művészet világa felé vonzta.

Mindinkább érzé, hogy ezen barbar környezetet lelkének minden gyöngédebb érzékét sérti, képzeletének szárnyai ellankadnak s végre ismét ott hagyta hazáját, egészen a művészetnek szentelvé magát, komoly szorgalommal tanult, jeles festőművész lett.

Aztán egész Európát beutazta.

Magyarországban egy fiatal, szép magyar leánnyal ismerkedett meg, későbbben nőül is vette. De a fiatal pár boldogságának erős tüzipróban kellett keresztülmennie. Ferdinánd hirt vett hazulról, hogy vagyona veszélyben forog. Kedves nevével azonnal utra kelt, remélte, hogy még valamit megmenthet a romokból, de még sokkal ziláltabb állapotban találta vagyonát, mint hitte. Anyja több ízben elzalogosította a birtoknak egy-egy részét s végre, miután az idő lejárt, pénze pedig nem volt a kiváltásra, az egész terjedelmes birtokot kényszerűtől újból és potom áron elzalogosítani.

Ferdinánd most ismét Magyarországra utazott s művészetét a mindennapi kenyér megkeresésére fordította. Örömet dolgozott, hogy kedves családját a nélkülözéstől megmentse; hanem keserű lealázás volt az rá nézve, mert nagyon fájdalmasan érzé a presiót, melyet a viszonyok reá, mint művészre gyakoroltak. Mert Magyarországon akkor az ő művészetét egészen ismeretlen volt, nem talált más tért annak gyakorlására, mint r. kath. orosz és román egyházak díszítésére szolgáló festészetet. És ezeknél a ritus nem tűr semmiféle képzeletiséget, semmi eszményítést. A szent képek mind ugyanazon sablon szerint vannak festve s attól nem szabad eltérni legkevésbé sem.

Ezen bilincset Ferdinánd finom művészi felfogása szörnyű fájdalmasan érzé s ez ama leverő tudatot keltette lelkében, hogy folytonosan kénytelen önmagát megtagadni.

Rokonai és rangtársai természetesen a viszonynak nem ezen kényes oldalát fogták fel, s egyszerűen kitagadták, kizárták őt a társaságból. A francia nem tartja hason rangúnak azt, a ki dolgozik s főleg, még ha megalázólag pénzért dolgozik, legyen az bár a legelső művész, mégsem tekintik másnak, mint kézművesnek, annak tekintették Ferdinándot is s gunyos kárörömmel lenézték.

Most jó alkalmuk volt azt éreztetni vele, mennyire ártott magának, midőn az ősrégi francia szokások s előítéletek khinai falát vakmerő kézzel lerontotta. Csak azt várták,

hogy Franciaországba visszatérjen s mint kérelmező jelenjék meg náluk, akkor még mélyebb lealázásban fogják részesíteni. — De minthogy nem ment, tehát ezen nagy élvezettől megfosztotta gógös rokonait, sőt Ferdinánd nem is vette észre azoknak udvariatlanságát.

Hanem más kellemetlenséggel kelle küzdenie. Anyja szemrehányásokkal üldözte őt és nejét s különösen az utóbbit kimélet nélkül. Olga került az alkalmat, a mennyire lehetséges volt, higgadt nyugalommal tűrte a durva támadásokat. Nyájassága nem fáradt ki, habár legalább látszólag hatása nem volt is, mindig egyaránt előzékeny és szíves maradt. Úgyes keze a szent képeket gyönyörűen díszítette s az öreg asszony szeszélye azt is gyakran megzavarta.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Az első év.*)

(Évi jelentés a Debreczen és vidéke baromfitenyésztő egyesülete működéséről.)

Fiatal egyesületünk életében elmúlt az első év, s bár nevezetes események tekintetében ez elmúlt idő nem volt nagyon gazdag, mégis az annak folyama alatt felmerült mozzanatokról van szerencsénk a következő rövid jelentésben beszámolni.

A »Debreczen és vidéke baromfi tenyésztő egyesülete« keletkezésének története a t. tagok mindenike előtt bizonyára ismeretes, s így ennek leírásába bocsátkozni nem fogunk. Mulasztást követnénk el azonban, ha már most, jelentésünk elején meg nem emlékeznénk ezen egyesület szeretett és mindenki által tisztelt volt elnökének, néh. Nánássy Ferencznek a folyó év első napján történt elhunytáról, kinek személye kiváló tulajdonságainak és tapintatos vezetésének köszönhető főleg, hogy ez újonnan alakult egyesület zászlaja alá a tagok már az első hetekben oly szép számmal csoportosultak. Elhunytá által tehát nemcsak azon osztály szenvedett, melynek egyik kedvelt tagja volt, hanem különösen szenvedett egyesületünk, mely a néhaiban egyik létrehozóját és buzgó elnökét veszítette el. Legyen állandó emléke közöttünk!

Egyesületünk az elmúlt év legnagyobb részét leginkább a tagok minél nagyobb számának gyűjtésére fordította. Ez irányu működését siker koronázta, a mennyiben tagjainak száma ez idő szerint 80-ra megy. Ugyanis van az egyesületnek 7 alapító, 39 rendes és 34 pártoló tagja, a mely szám bizonyoságot tesz arról, hogy városunkban a baromfi és galamb tenyésztés okszerű fejlesztése iránt van érdeklődés és hogy e téren igen rövid idő alatt szép eredmények lesznek felmutathatók.

Egyesületünk fennállásának ezen első évében tagadhatatlanul jelét adta életrevalóságának azáltal, hogy egy nemzetközi baromfi kiállítás rendezésének nagy és nehéz munkájára vállalkozott. Ambár a szóban levő kiállítás munkálatainak legnagyobb részét a budapesti orsz. baromfitenyésztési szövetkezet teljesítette, mindazonáltal egyesületünknek is jelentékeny része volt a rendezésben és a kiállítás erkölcsi eredményének elérében. Idevonatközlőleg tehát a következő adatok felsorolására szorítokozunk:

Kiállításunkban, mely a Margit-fürdő telepén levő vendéglő nagytermében 1890. október

* Tórszükében késett. Kivonatossan különben már hétfőn ismertettük. Szerk.

5—7 napjain tartatott, részvett az ország minden részéből, sőt külföldről is összesen 96 kiállító 220 törzsbaromfival 300 galambbal, számos dísz és éneklő madárral, valamint tengeri nyulal. A kiállított baromfiak több, mint fele részét az általános tenyésztésre ajánlatos baromfi-fajták képezték, melyek oly szép példányokban voltak képviselve, hogy azoknak eladásra szánt része mind elkelt.

Tekintettel azon körülményre, hogy a vásárlást leginkább egyetünk tagjai eszközölték, kiállításunk és reményünk van arra, hogy kitűnő fajú baromfiak tenyésztése városunkban és vidékünkön örvendetes mérvben fog emelkedni. Kiállításunkat a nagym. földművelésügyi miniszter ur 200 forint államsegélyben részesítette. A kiállítás anyagi eredményre nézve adatokkal nem szolgálhatunk, mert mint említettük, annak kockázata a központi egyesületet terhelte, minélfogva a kiállítás számadásai velünk közölve nem is lettek.

Felemlítjük még, hogy egyesületünk azon tagjai közül, kik baromfi és galamb tenyésztéssel foglalkoznak, többen részt vettek az elmúlt év folyamán az ország több helyén, sőt Bécsben is rendezett baromfi kiállításokon, hol különböző díjak elnyerése által nemcsak maguk lettek kitüntetve, hanem ezáltal egyesületünk is erkölcsi elismerésben részesített.

Egyesületünk első évi működésének eseményei az elmondottakkal kimerítve lévén, jelentésünket azon óhajjal fejezzük be, hogy Debreczen és vidéke baromfi tenyésztő egyesülete gyarapodjék tagokban és vagyonban és hogy hasznos működése által a város és vidék közönségének javára szolgáljon. Debreczen 1891. jul. hó 5.

Az elnökség.

— **A különféle dinnyefajok.** Ismeretes, hogy a dinnyének sok száz faja van, amelyeket külön-külön jellemezni igen bajos volna. A dinnye igen könnyen csinál új fajt, ha egymáshoz közel különböző fajok vannak ültetve. Mindazonáltal a dinnyeket nagyjában következő főcsoportokba oszthatjuk: u. m.: Cantalup-fajok s ezek közt a legnevezetesebbek, a parisi Prescott, amelyet mindenki ismer, a cukor-cantalup közép vagy ezüstszürke színű, kevésse kifejlett czikkere osztva; husa igen vastag, narancs-piros, igen édes, fűszeres; a zöldhálós cantalup, igen nagy gyümölcsű hosszú és igen sulyos, husa fehér, édes, rendkívül kellemes; az algiri cantalup hosszas gömbölyű, meglehetősen nagy, gyengén bordázott és erősen bütykös. Ez igen termékeny, husa piros és nagyon finom izü a konzul Schiller, szép, kemény, sárgahusu cantalup-dinnye. — **Reczés dinnyék.** Nagy zöld barbaresk nagy gyümölcsöket hoz, zöld, igen lé-dús husal, kellemes izzel; bécsi májusi, korán érő kis dinnye, amelyet Bécs környékén természetnek nagyban, valószínűleg rokon a chicagói piaczos dinnyével. Supris muskotály, ez is igen korán ér, nagyon édes, finom muskotály izü; a korai nagy gömbölyű barbaresk, szép nagy gyümölcs, kellemes izzel, husa zöld, de igen édes és nagyon lé-dús. — **Sima dinnyék:** a fűszeres dinnye vagy moscatello, hosszú, lapos, bordás, sima héju, piros hussal, amely nagyon fűszeres izü. Ez a faj igen alkalmas szabadban való tenyésztésre és meleg nyáron szép gyümölcsöket ad.

— **Kisujszállásról** írják lapunknak: A téli nagy fagy sokat ártott őszi vetéseinknek; sok helyen újra kellett szántani és bevetni tavaszi maggal. Különféle férgek is nagy pusztításokat tettek, úgy, hogy ezek miatt is több helyen másodsor kellett vetni. Juniusban egyszer nagy köd lévén, a buzavetések

rozsdát kaptak. A megmaradt buza és tengeri eléggé biztató. A sok esőzés következtében a kapás növények szépen fejlődtek, gyümölcsünk azonban nem lesz. E hó 4-én pusztító jégeső volt Turkeve és Kisujszállás összeszögellő határán, 5-én pedig azon szomorú hír jött hozzánk, hogy Turkeve határát Kisujszállás felől borzasztó jégzápor pusztította el, s a vihar a város épületeiben is sok kárt tett. (Erről részletes tudósítás volt tegnapi lapunkban. Szerk.) Az aratás július elsején határunknak némely részein kezdetét vette. (Fölkérjük vidéki olvasóinkat, hogy hasonló közgazdasági tudósításokkal keressék föl lapunkat. Szerk.)

Budapesti gabonatözsde. Julius 7-én. Buza öszre 9.23 pénz, 9.25 áru. Tengeri 1891. jul.—aug. 5.75 pénz, 5.78 áru. Zab öszre 5.53 pénz, 5.56 áru. — Káposztarepeze aug.—sept. 15.70 pénz, 15.80 áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 6.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgron felüli súlyban) 42.—43.— 2) Öreg közép (páronként 300—400 klgron súlyban) — 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgron felüli súlyban) 44.50—45.— 4. Fialat közép (páronként 251—320 klgr. súlyban) 46.—47.— 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő súlyban) 47.—48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgron felüli súlyban) 42.—43.— 7. Közép (páronként 220—280 klgr. súlyban) 45.—46.— 8. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő súlyban) 47.—47.50. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgron felüli súlyban, —46.— 10. Közép (páronként 220—260 klgr. súlyban) 46.—46.50— 11. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő súlyban) 47.— Sertés létszám: július 3 napján volt készlet 139.305 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalnia való sertés — —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 2031 drb.

VASUTI MENETREND.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyv)	d. e.	8 ó. 44 p.
" " " " " "	éjjel	10 ó. 31 p.
B.-Pest—N.-Várad felé	d. e.	12 ó. 52 p.
Csak Nagy-Várad felé	d. u.	3 ó. 34 p.
Szatmár felé (Er-Mihályf.)	reggel	3 ó. 9 p.
" " " " " "	d. u.	3 ó. 24 p.
" " " " " "	este	7 ó. 45 p.
Kassa felé	reggel	4 ó. — p.
" " " " " "	reggel	8 ó. 32 p.
" " " " " "	d. u.	3 ó. 39 p.
" " " " " "	este	7 ó. 40 p.
(m. á. vasuttol reggel		5 ó. 48 p.
Nánás felé: " " " " " "	d. u.	3 ó. 19 p.
(vásártérről reggel		6 ó. 08 p.
" " " " " "	d. u.	3 ó. 35 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

személyvonat reggel 8 ó. 30 p.	Este	7 ó. — p.
" (gyorsv.)	d. u.	2 ó. 05 p.
este (gyorsvovat)		9 ó. 15 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől	d. u.	3 ó. 09 p.
" gyorsvovat	este	7 ó. 06 p.
Budapest N.-Várad f. (gyorsv.)	éjjel	2 ó. 44 p.
Csak Nagy-Várad felől	reggel	7 ó. 42 p.
Szatmárról	reggel	8 ó. — p.
" (Ermihályfalva felől)	délben	12 ó. 31 p.
" (Ermihályfalva felől)	este	10 ó. 16 p.
Kassáról (gyorsv.)	reggel	8 ó. 06 p.
" " " " " "	d. u.	12 ó. 36 p.
" " " " " "	este	7 ó. 20 p.
" " " " " "	este	10 ó. 21 p.
(m. á. vasutthoz reggel		8 ó. 17 p.
Nánásról: " " " " " "	este	6 ó. 05 p.
(vásártér reggel		8 ó. 09 p.
" " " " " "	este	5 ó. 56 p.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Eladó vagy bérbe kiadó majorsági föld.

A nagyvárad-utczai homok-hordó hegnél **50 kat. homok föld** — ugy sertéshizlalónak, mint szántásra alkalmas terület, — belőle 30 hold szőlő-ültetésre is használható, a többi erdőtest, — van benne egy darab szőlő és gyümölcsös több ezer darab ültetvénynyel s el van látva **kőházzal** — szabad kézből jutányosan eladó, vagy bérbe kiadó.
Tudakozódhatni **Szentesi Istvánnál** Varga-utca 2526. sz. a. 245. 3—3.

139.

AZ „ISTVAN“ GŐZMALOM TÁRSULAT ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kézpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

A. Asztali dara nagy és aprószemű	100 kiló	18.60
B. Szinte » közepszerű		17.60
0. Királyliszt		17.60
1. Lángliszt		17.40
2. Montliszt		17.—
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű		16.60
4. " " 2-od "		16.20
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű		15.80
6. Szinte " 2-od "		15.—
7. Közép kenyérlisz 1-ső rendű		14.60
8. Szinte kenyérlisz 2-od rendű		14.—
8 ¹ / ₂ . Barna " 1-ső "		13.40
8 ³ / ₄ . Szinte kenyérlisz 2-od " á 70 kg.		12.40
9. Láblisz " " 70 "		10.—
10. Vere liszt " " 50 "		—
11. Finom korpa zsákkal " " 50 "		5.40
12. Durva korpa zsákkal " " 50 "		4.60

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fenne említett egyezmény folytán szintén beszünttetett.
Debreczen, 1189. május 9.

Szabadalmazott

étel- és palack-hűtő jégsekreányeket,
a legjobbnak bizonyult egészség
szódavíz készülékeket
minden nagyságban.

Berndorfi chinaezüst
és Alpaca evőeszközöket

20 évi jótállás mellett ajánl:

Kaszanyitzky Endre

329 Debreczen, főpiacz 1900. 3
Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók,

Férfi chifon-ingek

gallér vagy a nélkül 1.50, a hirneves Schroll-féle chifonból, három minőségben, 1.90. 2.20, 2.60.

Gallérok, kézelők, ZSEBKENDŐK
MINDEN ÁRHOZ.

Harisnyák
urak, nők, gyermekek részére.

CZÉRNA- és SELYEM-KEZTYÜK,
napernyők,
ESERNYŐK

legolcsóbb beszerzési forrása

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL

Debreczen, Rózsater.

327

7

Lakás kerestetik!

A csapó- vagy czepléd-utca környékén 3—4 szobából álló s mellékhelyiségekkel (istállóval is) ellátott kényelmes

utczai lakást

keres egy intelligens uri család. — Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.
332 3—2

Kunz József és Társa

BUDAPEST DEBRECZEN, N.-VÁRAD

Kistemplom-bazár.

Franczia batist

előnyös bevásárlás folytán, rendkívül olcsó **leszállított** áron.

Kiházásitási kelengye

teljes kiállítással.

Vászon, kész fehérenemű, divat-rövidaru butor-szövet, szőnyeg, függöny, ágy és asztalterítő, paplan és matrác-raktár dus választékban, jutányosan szabott árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron.

Pike, trico, plüs

NYÁRI PAPANOK

328 és mindenféle 15

fürdő cikkek.

Leszállított árak!

Atyántól átvett **üveg, porcelán** és **konyha berendezési** üzletemben tulhalmazott raktár miatt az összes **asztali thea, kávé, mocca** készleteket, **függő lámpákat, fa- és bádóg-tálczákat, virág-vázákat, disz-korsókat** a mai naptól leszállított

gyári árakon

szolgálok.

Debreczen, 1891. július hó.

251 12

Iffj. Pájer József.

Leszállított árak!

Julius 1-től kezdve az idény előhaladtával

divatos női ruhaszövetek,

MOSÓ VOILE-ok,

Valódi francia batist,

Zephirek és atlas szatinok

rendkívül leszállított

327 árakon kaphatók: 8

Szabó Lajos fiai cégénél

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

JUNKER és GAERTNER

Budapest, IV. váczi-utca 21.

Az 1890. évi bécsi gazdasági és erdészeti kiállításon a nagy ezüst éremmel kitüntetve.

Szállít:

szállítható és állandó mezei és erdészeti vasutakat. Erdészeti kocsik hosszú fa és tűzfaszállítására. Billentő kocsik föld, homok és kavics szállításra legújabb szerkezettel.

Pálya berendezések kívánatra általunk eszközöltetnek és üzemre készen átadatnak. 87 20—17

FONTOS

gyárosok, művészek, ügyvédek, közjegyzők és a cs. és kir. hivatalnokok számára

az éppen most megjelent:

II. KIADÁS.

Osztrák-magyarországi helység- és uti-Lexikon,

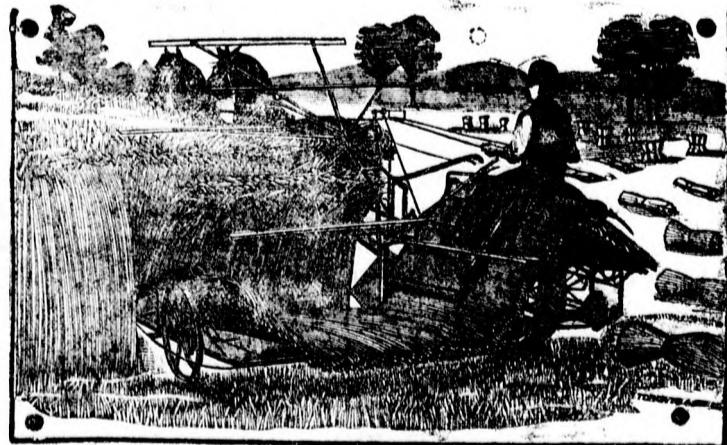
mely hivatalos forrás alapján szerkesztetett és Kandler József által kiadott Bécsben.

A mű magában foglalja az Osztrák-Magyarország területén levő összes helységek neveit, a posta, vasut, gőzhajózási és sürgőnyfeladási állomások megjelölésével; a cs. és kir. kereskedelmi miniszter által a postahivataloknak segédhivatallá való szétosztásával; egy mindenki számára fontos függeléssel. **Ára 6 frt és 50 kr o. é.** — Továbbá az első kiadás megrendelői részére egy toldalék, ára **50 kr.** Megrendelhető minden könyvkereskedésben és magánál a szerzőnél: **Bécs, I., Bauernmarkt 3.**

307.

5—2.

KOTZÓ PÁL Budapest VIII. üllői-ut 18. szám.

Brantfordi önműködő kévektől aratógépeket, legújabb és legegyszerűbb szerkezet, acélállvánnyal; előnyei: a legnagyobb szilárdság és egyszerűség, a legnagyobb arató és a legalacsonyabb vágó képesség, a legkönnyebb járás és a legegyszerűbb csomókötés.

COMPOUND gőzmozgonyokat, 40% tüzelő-anyag megtakarítással **GŐZMOZGONYOKAT,** fa-, szén- és szalmafűtésre 2 1/2—30 ló erejéig.

SZINES GŐZCSÉPLŐKET, legújabb szerkezet, 4-szer fordítható sinekkel, rendkívül hosszú, tehát toldást nem igénylő szalmarázókkal.

Szöges gőzcséplőket, 3—4 lóerejű kettős tisztító szerkezettel, árpahéjazóval és választó hengerrel. Továbbá mindenféle járgánycséplőket, vetőgépeket és egyéb gazdasági gépeket. **Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek.** 302 8—3

Nyomatott a Debreczeni nyomda részvénytársaságnál 1891.